Any XVIII 25 CENTIMS Núm. 918

PATUFET

Ell.—A mi aquesta tonada del charleston em fa rodar el cap.
Ella.—Vet ací les pessigolles que jo sentia!

Redacció i Administració:
Consell de Cent, 201
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Espanya, trimestre. . . . . Ptes. 3'—
Estranger . . . . . » 4'50
Pagament a la bestreta
Dels treballs publicats en són responsables sos autors. — No es retornen els originals.
Apartat de Correus núm. 925.

BARCELONA, 20 D'OCTUBRE DE 1926

Que tal? Com ho passen?

Bé, oi? Jo, també. Ja deuen saber que he estat fora. Pel que es veu, l'anar a fora una temporada em convenia per la salut. Així va manar-m'ho qui podia, i ves quin remei em quedava sinó obeir!... Ja vaig deixar-los, perquè els ajudés a matar l'estona, en PAKITU, *el meu cosí germà, que és tan bútxara com jo i que ha posat tots els seus cinc sentits per distreure'ls. Però jo ja sé que vostès m'estimen i que senten per mi una debilitat que, de tanta debilitat, gairebé ja és anèmia, i per a correspondre a aquest afecte he decidit tornar, ja que el metge m'ho permet.*

Torno rejovenit, ja ho veuran. una estada a fora sempre va bé. M'he tret vint anys del damunt. Penso tornar a ésser aquell PAPITU *dels bons temps, trempat, poca-solta, intencional i tarumba. I celebro que ma tornada coincideixi amb la glorificació del charleston, car així resulta un símbol. Com si diguésim: ja la ballem. Celebro trobar-los bons. Ja farem brometa. Vinc acompanyat del bo i millor de la barrila que circula. Els millors ninotaires m'acompanyen... Xoquin-la, doncs. Facin-me el favor d'acomiadar-se del meu eixerit cosí, el* PAKITU, *i reprenguem, des d'ara, les nostres interrompudes xerrameques. I ja ho saben: el* PAPITU *és aquí, rejovenit i més alegroi que mai. Passin-ho bé.*

Disbauxes confidencials

EL CHARLESTON I ELS CHARLESTONISTES : :

Les havaneres, les americanes del pinyol dolç i els rigodons, corresponien exactament a la psicologia del *corrido* de cabells rissats, bigoti erissat, gardènia al trau i de formes rodones i voluptuoses.

El *rag-time*, el *fox-trot* i el charleston corresponen exactament a la psicologia del *corrido* de cara afaitada, desgarbat de forma, angulós tot ell i eixut per culpa de l'esport. Si uns quants anys endarrera ens haguessin dit que per emetre un so escaient calia deixar rovellar l'instrument fins aconseguir que produís udols esgarrifosos, hauríem somrigut, observant que tot això només s'esdevindria a Sant Boi. Si una mare d'aquelles que van al ball acompa-

nyant les seves filles com una lloca voltada dels pollets, hagués oït aquells sons metàllics i hagués vist que la seva filla devenia encarcarada com un difunt i es posava a ballar a sotragades com si tingués rampells, a ben segur que hauria obligat a parar l'orquestra i se n'hauria emportat les nenes indignada. «Que me les grapegin, hi passo; però que els deslloriguin un os, no!»

I de tot en tenen la culpa els negres!

Nosaltres ens vàrem passar mig segle enviant-los missioners barbuts, carregats de segells gastats i capses de cinc buides, per convertir-los i ensinistrar-los pel camí de la virtut i fer-los dignes de la misericòrdia divina. I els negres varen aguantar metxa resignadament, sense protestar les jaculatòries ni els *ejemplos*, i atapeint-se de doctrina i d'Història Sagrada. Arribà un moment, però, que els negres sobreixiren i vingué la catàstrofe. Uns quants missioners negres s'escamparen pel món i els països civilitzats trontollaren. Modes arbitràries, *jazz-bans* inharmònics i eixordadors, danses mecàniques, begudes esgarrifo-

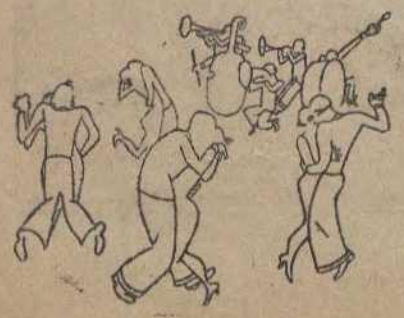

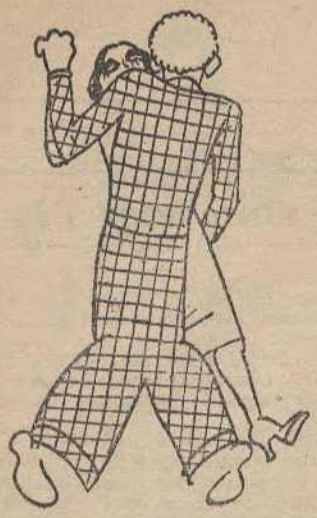

ses... La raça negra es va venjar.

Es clar que acaba que un s'acostuma a tot. Coneixem un botiguer que, cada dia, en havent dinat, posava l'*Spirito gentile* al fonògraff i el tarallejava amb fruïció mentre esperava l'hora d'obrir la botiga, i avui no se'n sap anar de casa sense haver escoltat l'«Hans two be happi!», i cada vegada que la placa crida: «Wamba!... Han! Wamba!... Han!», clava puntada de peu al silló i llença les sabatilles en l'aire, mentre amb la tassa de cafè porta un compàs frenètic, amb greu perjudici de la pisa.

Aquells cabarets silenciosos, plens de recons que invitaven al grapeig, on el *corrido* es rescabalava del preu exagerat de la consumació, s'han convertit en llocs d'escàndol, però no d'escàndol moral, no, sinó d'escàndol material. Els negres del *jazz-band* encomanen llur febre als espectadors, i a l'hora d'anar a dormir, després de tres hores de batalla campal, els *corridos*, esparracats, lassos i fets malbé, se'n van a la recerca de forces per a tornar-hi l'endemà.

Les cases *bien* tenen la gramola assortida de plaques estrafolàries: «When the one you love loves you», «The only only one for me», «Maudalay»..., i les nenes s'entreguen amb follia a la dansa, arrònçant les espatlles, sotraguejant les anques i entortolligant-se els peus de la manera més inversemblant.

GUNDEMARO RECOLONS

A LA PILA DEL GREIX

Baix el punt de vista tècnic, no sabríem pas que dir-ne del «Charleston». A nosaltres el ball — no aquest, tots—ens ha semblat sempre la cosa més carrinclona. El ball ens fa l'efecte d'aquell xicot, que volent menjar figa, va fer quatre hores de camí i en arribar a lloc, es va trobar que el vent se n'havia endut les figues i la figuera. Volem dir que és perdre temps i gastar energies endebades.

De totes maneres, reconeixem que hi ha balls i balls. Quan en una pel.lícula, o en el mateix «Joy-Joy», contemplem el «Minuet» dels nostres avis, no podem evitar que ens colpegi el seu ambient cortés, de civisme i en veure ballar els balls exòtics, les dances de negres que ara s'estilen, nosaltres que mai hem cregut en l'ascendència simiesca, arribem a tenir el mateix dubte que vàrem tenir la primera vegada que veièrem ballar «seguidillas».

No sabem qui deu haver inventat el «Charleston», però si ens fixem en l'efecte d'aquelles calces d'elefant arrugant-se i caragolant-se sense simetria, i si ens fixem en els tremolins de les cames de les «garçonnes» sense faldilles, tindrem de convenir en què fou inventat per un venedor ambulant del «muñeco bailarin».

Quan una parella balla el «Charleston», sembla que vulguin i no puguin. Sostenint-se sobre la punta dels peus i amb les cames tremolant, el ballador sembla que s'esforci per arribar a un lloc on sens dubte no hi arriba. De certa manera ens fa l'efecte de l'home de la mànega de regar quan li criden allò de «la xeringa curta», que endebades s'esforça per remullar-los.

I si aquesta bestialitat continua, tenim el convenciment que aviat el ball serà una cosa antiquada, que farà de bon substituir per la clàssica «pila del greix». Hem de confessar, però, que això ja ens afalaga més, anc que ens preocupa un xic la idea que en la confusió de la «pila», podrem prende un semimascle «oxford», per una «garçonne».

—Em creia que aquí, a la Salut, no el ballaven el charleston.
—Ai, ai! Per què?
—Perquè diuen que no és bo per la salut!

REDACCION

DE DÍA: FRENTE AL LICEO
DE NOCHE: BANCO NÚM. 10
DEL PASEO DE GRACIA

EL DIA BETICO

EDICIÓN DE BARCELONA

ÚNICO DIARIO QUE SALE UN GOLPE CADA SEMANA

TELEFONO

LO TENEMOS EN REPARACIÓN
TENEMOS PINXO PARA ATENDER
LAS RECLAMACIONES

Año I | Director: BUENDIA Y GASSOL | Núm. 1420

EL DESARME UNIVERSAL

¡Ya la bailamos, ya! Cuando las mujeres meten la cucharada en una cosa, casi bien es seguro que se va a Casa Pistraus. Ahora la «A. I. P. L. D. D. L. M. E.» (que quiere decir «Asociación Internacional para la defensa de la mujer esclavizada), ha tomado el acuerdo, después de armar de aquello más rebomborio, de oponerse de toda mena de manera al desarme universal.

Bien mirado, tienen un chico de razón. A las mujeres les va más a la hora un hombre armado que uno desarmado. Un fulano desarmado no sirve para una papa, y si hace algo, podéis subir de pieses que todo es lengua. Por esto la «A. I. P. L. D. D. L. M. E.» se ha enfutismado. ¿Saldrá con la suya la «A. I. P. L. D. D. L. M. E.»? ¡Que me escorfollen!

Ahora, que si la «A. I. P. L. D. D. L. M. E.» gana, veremos hombres en la calle, armados como una reíra de bet, dispuestos a violar toda mena de tratados.

Y, bien mirado, vale más que la «A. I. P. L. D. D. L. M. E.» se haga la guitza.

Pío Joso

N. de la R.—Conste que la Redacción no está por broques, y no está pas por el desarme. Que conste.

★ ★ ★

LA GUERRA Y LA PAZ

(*Novela corta por Pepe Cillo*)

Paz Terada y Luz Guerra no paraban de barajarse. Y esto que la Guerra quería paz, pero la Paz quería guerra, porque la Guerra no quería a Paz. Y así, la Guerra, para tener paz no dejaba en paz a Paz, y Paz, que deseaba paz, contestaba a la Guerra con la guerra. Y la Guerra tuvo guerra hasta que vino la paz, y la Paz tuvo paz cuando acabó la guerra, por acabar la Guerra la guerra con Paz, sin tener paz, tenía. Y la paz...

(*N. de la R.* — Hemos telefoneado a San Boi que vengan a buscar al autor. ¡Pobre Cillo!)

★ ★ ★

LA CORRIDA DE VALLTOTILA

(POR TELÉGRAFO)

Valltótila, 30.—Lidiádose cinco toros y una vaca de Leche, ganadería nueva de trinca, por los diestros Tramús, Viso y Caralampio, que no han resultado diestros. La banda de Regidor ha tocado un gavadal de piezas. Público ido sentir tocar Mingo Cacau, solista de platillos. Desde que el Mingo toca en la banda están engrescados. Como había sido cocinero, con los platillos hace primores.

Preside el marqués de Elástics Blaus, que como está a la sopa busca cambiar de suerte.

Primero, reverendo en negro. Tramús coge canguis y no se arrima. Llámanle taúl. Toro no embiste y picadores hacen el ronsa. Como no lo pican, el presidente llama buey al toro, y entonces se pica. El picador José, pone vara pistonuda. Se hablará de la vara de José. Tramús coge los trastos y va en busca del astado, que ha estado buscando razones a los peones. Con una media caída se retira a la barrera. Pitillos, o sea pitos ligeros.

Segundo, jabonero, y, a pesar de eso, sucio. El picador Viruelas es aplaudido. Un toro picado de Viruelas no tiene muchas ganas de hacer barrila. Cuco, banderillero, natural de Silla, lo hace muy malamente. ¡Y tan bien como lo hace en su pueblo! ¡Hay que ver cómo clava banderillas en Silla!

Viso da dos pases estilo Foronda, y al entrar a matar se acuesta y se duerme en la suerte. Tienen que despertarle y al toro le cortan los dos... rabos. Le dan el primero a Cuco y el segundo *a Viso*.

Comienza a llover a botes y barrales y se suspende la corrida.

★ ★ ★

FLORILEGIO VEGETARIANO

¿Cuáles son los santos de los corridos?

Pues San Dalo y San Gono (o Gonosán, no miren delgado).

* * *

¿Y una fábrica a un barco cuando empieza a gambar?

¡En que *ya se menea*!

(Hay que leerlo aprisa y con buena voluntad.)

* * *

El pasajero de un barco que sale a las tres, ¿en qué se parece a un servidor si por la calle emprendo a dos modistas para hacer el mec?

Pues en que ¡*a bordo* a las dos!

(Poca-suelta reconocida.)

* * *

Y un maestro de casas ¿en qué se parece a Benavente?

En que cobra «La noche del sábado».

* * *

¿Por qué si mi amigo Biada tiene una raspa, los del pueblo de ésta, cuando vienen a Barcelona, no la conocen?

Pues ¡porque *está can Biada*!

* * *

Suiza ¿en qué se parece a uno que no es militar?

¡En que es país-sano!

* * *

Un herido ¿en qué se parece a los barcos?

En que ¡*andan ca milla*!

¡AL TANTO, POETAS DE TODA MENA!

Todos ustedes, si no son unos tótilas, conocerán aquello que en dicen «Juegos Florales».

La «Sociedad de Adolescentes Prácticos del Distrito XI» se ha empescado unos «Juegos Leguminosos» que darán el golpe.

Habrá una «bleda natural», la «coliflor d'or i argent» y «d'ensiam d'honor», para los poetas que mejor lo chafen.

Además habrá el «nabo de consolación» para las poetisas no premiadas.

De aquí un trimesre daremos más detalles.

★ ★ ★

ECOS

Rumiando, rumiando, he ensopegado con un medio para habillarla de salud.

No es pas complicado, pero faltàba caer en ello. El talento... ¿saben?

El medio estriba en hacerse amigo de gente muy bien educada. Verán como salú dan *a todos los amigos.*

Es sencillo, ¿oy?

* * *

Ayer vi, en una fonda, a un criado albino. ¡Esto no se ve pas cada día!

Y a la hora de jalár piqué de manos dos veces para llamarle: «¡Pan! ¡Pan!»

Y la cosa resultó tan clara, que no podía pas serlo más.

«¡Al pan, pan, Albino vino!»

(*Prohibida la reproducción.*)

Xop

★ ★ ★

CONGRESO EN PUERTA

Un día de estos se reunirá en Barcelona, si no sale destorbo, el XXXII Congreso Internacional de Maridos Ensarronados.

El programa de festejos es, palmo más o menos, como sigue:

Excursión a Cornudella.

Visita al manicomio de Salt, para recordar el ídem de la propia.

Paseo por Cornellá.

Viaje a Banyuls-sur-Tête.

Para evitar confusiones, se ruega a los congresistas que no vayan a los toros.

El Congreso celebrará sus sesiones en el «Chiringuito» y las presidirá don Cornelio Bonafé.

Los asambleistas «pagaran el beure».

★ ★ ★

AVISO

El marqués del Morro Fort, cuya muerte habíamos anunciado, se ha desdicho de ir al otro barrio y lo ha dejado correr.

Cuando la diñe, ya avisaremos a nuestros lectores.

—Jo crec que nosaltres ens hem de limitar a complir la nostra tasca.

—I doncs?

—Suposo que el director, malgrat aquest número sigui dedicat al charleston, a nosaltres ens deixarà fer.

—Es clar que sí!

—Perquè el charleston no té res que veure amb Talia.

—Qui sap!

—Què diu, ara!

—El que sent. Vostè no creu que si a «Novetats», a més dels espectacles per a infants, dediquessin un dia al charleston, no seria en benefici de la *taquilla*? Un bon *jazz-band*...

—Vostè hi toca.

—Hi toco i afino. Altra cara faria l'empresari si en Borràs es decidís un dia a marcar quatre compassos en una revista d'en Montero!

—Encara no som allà on anem...

—Perquè si segueix tirant de repertori...

—Anirà al pot.

—La gent ja està de «Maria Rosa», de «La bona gent» i de «Terra baixa» fins el cap d'amunt.

—*O rinovarse, o morire*!

—O canviar el disc, o fer funció pels empleats.

—I de la botiga del davant, què me'n diu?

—Es refereix al «Tívoli»?

—Justos!

—Doncs l'altre dia varen estrenar una paròdia pirandelliana titulada «Pero... si yo soy mi hermano», que n'hi ha per llogar-hi cadires i estavellar-les pel cap de l'autor.

—Mosca!

—En canvi, a l'«Espanyol» la parròquia va sortir engrescada amb l'estrena d'un vodevil que no és de l'«Amichatis».

—Què diu, ara! No és de l'«Amichatis»? Sembla impossible!

—Es veu que no va poder donar l'abast, i per donar-li un xic de temps per escriure varen estrenar aquest vodevil que es titula «A qui li toca?».

—I és divertit?

—Es divertit i fet a mida de la parròquia.

—Al «Goya» varen reestrenar «Rosa de Madrid», del poeta Fernàndez Ardavin.

—I al «Barcelona»?

—Al «Barcelona» tiren de Muñoz Seca i durant la setmana no han estrenat res.

—Em permetrà que li parli del teatre baromètric?

—Algun esdeveniment?

—Sí, senyor; esdeveniment atmosfèric. En Gual ha inaugurat l'Intim sense pluja.

—Es extraordinari!

—I el més curiós del cas és que tots els abonats, que havien pensat estrenar l'impermeable, se senten defraudats i volen organitzar unes pregàries perquè a la segona funció plogui.

—Altres novetats?

—Com no sigui l'anada d'en Jaumet Borràs al «Nuevo», on pensa fer la campanya dels *Tenorios*, no en conec cap més.

—A l'«Olympia» van omplint amb la companyia de circ.

—Al «Còmic» han fet la centèsima del «Joy-Joy».

—I a l'«Apolo» segueixen fent calderada amb «La dona verge».

—Punt final, doncs, i fins la setmana entrant.

—*Alanta*!

—Vol ballar aquest xarleston amb mi, senyoreta?
—Sí. Comenci, que ja vinc.

PARLANT AMB EN BUBBY W. CURRY

Ens trobem al «Victòria» en plena representació de «Las mujeres de Lacuesta». Escoltem impassibles «xistos» que farien

sufocar un carrabiner. Veiem sense esparpellar com un actor dóna l'esquena a un altre, i l'altre fa un gest clàssic. Contemplem el conjunt admirable d'una rastellera de dones que dansen uniformes i acompassades. I, per últim, ens engresquem veient en Bubby W. Curry ballant el charleston.

Si quelcom de mecànic i encarcarat té el charleston, desapareix en ballar-lo aquest negre àgil i desarticulat, que posseeix totes les qualitats d'un ballarí.

«S'imposa una interviu», pensem.

I, en acabar la representació, entrem a l'escenari disposats a fer-la petar amb el «rei del charleston».

L'escenari és ple d'artistes que es disposen a marxar. Les unes acompanyades de les seves mares, les altres acompanyades del promès, van desapareixent.

—En Bubby W. Curry?—demano a un empleat.

I una vegada donat a conèixer, m'acompanya al *camerino* del famós ballarí.

Prescindiré d'enutjosos preliminars, per entrar al gra de la conversa, traduïda al català, del qual idioma en Curry no en sap un borrall.

—...?

—Sóc negre americà. Afortunadament no sóc d'aquells negres africans que en les pellícules científiques apareixen menjant formigues.

—...?

—A Amèrica, els negres que no volem convertir-nos en bèsties de càrrega i merèixer un xic l'apreci dels blancs, ens veiem obligats a convertir-nos en boxejadors o ballarins.

—...?

—El charleston, a Amèrica és quelcom prodigiós. Els millors hotels posseeixen *jazz-bands* de quaranta i cinquanta professors, i l'aristocràcia no es dóna de menys de corejar les frases, moltes vegades de mal gust, que il·lustren els balls.

—...?

—Aquí encara no s'hi ha arribat, però s'hi arribarà. Al «Savoy», de Londres, el més aristocràtic dels hotels de la capital d'Anglaterra, ja ho han acceptat, i quan els aristòcrates anglesos, que són els més rígids del món...

—...?

—Totes aquestes històries de què el charleston és perjudicial a la salut, són falòrnies. Es com allò que l'anar amb bicicleta fa tornar tísic i els banys de mar fan agafar reuma. Sempre hi ha gent que tira puntades de peu a tot allò nou i s'aferren a la tradició com els musclos a la roca.

—...?

—Actualment estic fent una fortuneta. Però no em negarà que després de tants blancs que s'han fet rics explotant la bona fe dels negres, ja era hora que els negres ens enriquíssim explotant la bona fe dels blancs.

—...?

—De la mateixa manera que hi ha homes capriciosos, les dones també tenen els seus rampells. Servo retrats de dones de tots els països que han tingut com honor ballar el charleston amb mi en la intimitat, i després...

—...?

—Es fa el que es pot.

Ens alcem per acomiadar-nos. En Bubby W. Curry ens acompanya a la porta. Vesteix *atil-*

—Sóc molt desgraciat, aquí on me veu, senyoreta. Sempre em toca ballar amb la més lletja.

dat, a la moda, sense plànyer-hi una exageració, amb unes calces crem que semblen un llençol i una americana curta que sembla una armilla. Ens allarga la mà somrient, mostrant dues rengleres de dents blanques i ben collocades.

Ens en anem, convençuts que en Bubby W. Curry és tot un home de món, que es fum dels blancs i de qui els vetlla.

* * *

ÇO QUE OPINEN SOBRE EL XARLESTON ELS PERSONATGES MÉS DISTINGITS D'AQUEST MÓN

(*Enquesta oberta pel* PAPITU *en totes les vuit parts del món. (No estranyin que diguem vuit. A nosaltres ens sobren parts.*)

«Fet i fet, m'agrada més un *fado*. Es més solemne.—*Ribera i Rovira*.»

«*Esto, fado*, es lo que me gusta.—*Gonçal de Reparaz*.»

«Si es ballés amb més pausa, encara!—*Vescomte de Forgas*.»

«Es un tema, el charleston, molt bonic per un grup escultòric.—*Nebot*.»

«Es molt cansat, per tan malament com ho paguen. Jo, em defenso millor.—*Zamora*.»

«Me recuerda a uno que tenía un criado llamado Ton, y siempre le decía, refiriéndose a los pobres que iban a pidolar a su puerta: «¡Hay que echarles, Ton!» (Léase aprisa). — *Buendía y Gassol*.»

«Trobo que no és un ball d'etiqueta. Prefereixo uns *llanceros*.—*Ribé*.»

«M'agradaria veure'l ballar a en Valentí i Camp.—*Borralleres*.»

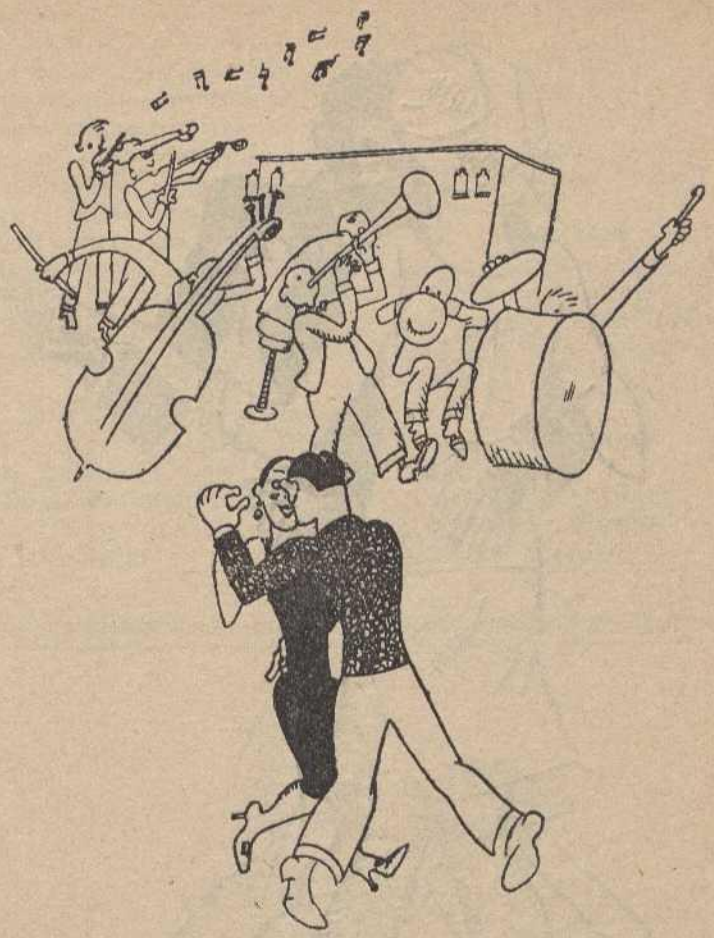

XARLESTON

—A aquest pas, no sé on anirem a parar, don Joan! De moment, els que s'obren de cames ja són els homes...

«Això és un ball? Uix! Nenes! Fugiu-ne, eh?—*Pauleta*.»

«Quin pecat! — *Junoy* (l'altre).»

«Em carrega perquè no m'hi atreveixo. I això que les del «Catalán» prou m'ho demanen! —*Junoy* (*Emili*).»

«El dia que a «Novetats» estreni «Veniu tots a «Novetats», que ara sols som quatre gats», revista meva, n'hi caragolaré un. Ja ho veuran.—*Montero*.»

—La qüestió és apretar així fins que baixin...
—Eh?
—...fins que baixin els músics del *tablado*.

EL BALL DE MODA

Es *pollos bien* i les nenes
que mantenen el caliu,
quan un charleston engeguen
d'arrambâ en saben un niu.

Els clients de «La Bohèmia»,
com aquells de l'«Iris Parc»,
també fan tot el que poden,
que la qüestió és «magrejar».

Als envelats, no cal dir-ho...
i a les societats, igual;
el charleston porta bojos
al jovent bi-sexual.

A l'*Ensanche*, com al *casco*,
quan hi ha festa de carrer,
s'incrusten amb les xicotes.
el barber i l'adroguer.

Als cafès de *camareras*,
Als Concerts i als cabarets,
amb el «charles» la clientela
fa fregadissa d'ossets.

I al so de la pianola,
els promesos, afamats,
com els *sellos* en les cartes
ballen tots ben enganxats.

I amb tremolins a les cames,
tombarelles, saltirons,
recargolaments i planxes,
vinga ballar charlestons.

PELAT II

★ ★ ★

BALLANT S'INFLA

El senyor Espinacs n'estava preocupadíssim.

Havia llegit en els diaris que el charleston era molt dolent per la salut, degut a les contorsions que s'hi havien de fer. La preocupació del senyor Espinacs era deguda a què al seu fill i a la seva neboda, de disset anys ell i setze ella, els havia entrat la fallera de moda i a tothora els veia arrapats per tots els recons de la casa, marcant-se uns passos de charleston molt estranys i cada volta diferents.

En *Ricarditu* i l'Anneta demostraven ésser uns entusiastes del ball de moda.

—Això no pot ésser bo per la salut!...—es deia el bo del senyor Espinacs. — Aquests nois en fan un gra massa! Ditxós charleston!

Obsessionat per aquesta preocupació seva, quan el ball dels jovencells era finit, observava el seu fill, i l'esverament li creixia en veure que les cames li feien figa.

—Si amb cinc minuts de ball tan sols, ja els queda aquest tremolor, què passarà quan ho facin mitja hora?—es deia. — Hi hauré de posar cura!... Els el prohibiré! Ja està dit!

* * *

L'Anneta i en *Ricarditu* seguien aprofitant tots els moments en què no es creien vigilats, per a seguir, amb més delit, la fallera del ball.

Ja feia dos mesos que allò durava.

En *Ricarditu*, de dia en dia es tornava més pàllid i l'Anneta més ullerosa i un xic esgrogueïda, els llavis sense color... Amb tot, ells anaven fent, amb més satisfacció que en els primers temps.

Heus ací que un dia el bo del senyor Espinacs, alarmat per l'aspecte malaltís dels joves, es decidí reptar-los i prohibir-los que seguissin ballant aquell charleston.

—Ja n'hi ha prou d'aquest color!—els digué amb to aspre. —Us aneu quedant esgrogueïts l'un i l'altre i no vull veure-us més ballant aquest maleït ball! Heu de saber que els metges aconsellen no ballar-lo, i a les dones principalment, car els produeix trastorns que poden tenir molt males conseqüències. Fins pot produir un inflament de ventre de molt greus resultats. Així, doncs, s'ha acabat el ball!

En oir les serioses paraules de l'oncle, l'Anneta va tenir un gran sobresalt.

—Ai, oncle! Ai, oncle!...

—Què tens? Què et passa?

—Ai! Que em penso que té raó! Ai, que jo em noto que se m'infla el ventre!

El senyor Espinacs s'enfutismà fins el punt de dalt.

—Mala negada!... I fins ara no m'ho dius? Potser ja no hi serem a temps... Que no ho notaves, en ballar, que et feia mal?

—Sí, oncle... Només me'n feia una mica; però hi trobava tant de gust, que ni me n'adonava!

* * *

El metge, així que hagué auscultat en *Ricarditu*, restà silenciós.

—Què me'n diu?—demanà el pare.

—Res, no és res!... Amb un xic de repòs i isolament, aquest noi es refarà.

—Si ja ho deia jo que tant ballar no podia ésser bo!...

—Veritablement... Han començat massa joves aquest parell.

Els dos nois no gosaven ni piular. Un al costat de l'altre, el cap acotat i l'esguard en terra, esperaven, intranquils, la dictaminació facultativa.

—I de l'inflament de la nena, què me'n diu? Es greu?

—No; greu, no... Però que no ballin més, per ara... Ja els avisaré quan hauran de tornar a fer-ho.

El senyor Espinacs, en oir les paraules del metge, restà astorat.

—I ara!... Vostè vol que tornin a ballar?... No li dic que la mossa, ballant, s'infla?...

—Ja es desinflarà, no tingui por... D'aquí uns sis mesos i mig, tot resolt!

—Què...? Vol dir que la nena està...?

—No hi ha dubte.

—Ai, Déu meu!... Es clar que hi tenien afició!... Es clar que hi trobaven gust!... Ja em semblava estrany aquell ball!... Us mataré!

El metge, amb somriure benèvol i to persuassiu, objectà:

—No tan estrany... Qui més, qui menys, tots n'havem fet de baldufa... i ja se sap: ballant s'infla!

★★★

Si els rucs aprenguessin a ballar el charleston, tirarien les guitzes a compàs.

—Però si en Manel no té res per casar-se amb tu!
—Sí que té, sí, mamà. M'ho dirà a mi, que he ballat el xarleston amb ell?!

EL CAS DEL BANQUER VIU

Un banquer va visitar un deixeble del doctor Voronoff.

—Voldria tornar-me jove. Ara tinc seixanta anys i no puc ballar el charleston.

—Vol tornar a l'edat de quaranta anys? Se'n farà dos cents mil francs.

—I més jove?

—Si vol tenir trenta anys, tres cents mil.

—I per tenir disset anys?

—Cinc cents mil.

—Entesos, doncs.

L'operació va fer-se amb un resultat esplèndid. I, com és natural, el metge va presentar el compte al pacient.

—Bé, sí—digué aquest, — però... vostè no es recorda que només tinc disset anys!

—Sí, i què?

—Doncs... que sóc menor, sap?, i que és al meu pare a qui té d'enviar la factura.

I el banquer charlestoneja que és un gust...

* * *

L'INCONVENIENT DE NO PARLAR :

Farà cosa de quatre anys, en els temps que regnava a Barcelona la major efervescència quirúrgica, fou portat al Clínic un fadrí rajoler, víctima d'una emboscada. El pobre xicot, que tenia el domicili a la carretera de Sarrià, es veié escomès pels voltants del Camp d'En Galvany, en disposar-se a anar a dormir. L'atac fou tan ràpid com la sorpresa. En donar-se compte del fet, queia la víctima a terra, sense esma de cridar assistència.

A la remor de la salva es personaren al lloc del succés dos vigilants, un *sereno*, el municipal de punt i qualque vianant de bona voluntat.

El ferit fou recollit, i en braços de tots portat al Clínic, com ja he dit.

L'agredit presentava una lesió considerable a l'extrem superior de la cama dreta. A l'hospital, i per espai de vuit dies, cuidà un practicant de desembenar-li la cuixa i introduir una sonda a la ferida. Veritablement, resultava el remei més dolorós que el mal.

Al cap de vuit dies de suportar el tractament amb estoica resignació, preguntà el pacient el per què d'aquella inacabable operació.

—Busco la bala que va ferir-vos—respongué el practicant.

—Home de Déu! Qui no l'hi feia dir més aviat?—exclamà el fadrí rajoler. — Cabalment, la guardo a la butxaca de l'armilla.

* * *

MATEMÀTIQUES RURALS

L'hereu Sargantana havia amenaçat repetides vegades a un pastor que, sense fer cas de les advertències de què era objecte, deixava entrar el bestiar en uns prats del primer. Els diàlegs entre el pagès i el ramader acabaren a cops de puny. L'hereu Sargantana, prenent-se la justícia per la seva mà, deixà el pastor fet un *ecce-homo*. La guàrdia civil intervingué en l'assumpte, i, després dels tràmits de rigor, no quedà a l'hereu Sargantana altre remei que complir un arrest a la presó de Girona. Tant es rabejà amb la seva víctima.

A punt de passar a la capital per tal d'obeir el manament del jutge, volgué l'hereu Sargantana deixar en regla les coses de casa seva. Entre altres diligències, anà a trobar un veí perquè li servés un ase de la seva propietat.

—No hi tinc inconvenient — respongué el veí. — Molt de temps?

—Els dies que jo estigui per lla baix—féu l'hereu Sargantana, eludint el parlar de la sentència.

—Corrent.

—Quant vols per a cuidar-lo i mantenir-lo?

—Quatre duros.

—O t'has begut l'enteniment, o penses que no sé de comptar. Quatre duros per donar menjar a l'ase? Te'n donaré tres, i bon profit.

—Llavors, emporta-te'l. Jo no hi vull perdre diners.

La discussió entre els dos pagesos durà prop d'una hora. A la fi, quedaren convinguts en els tres duros proposats per l'hereu Sargantana, el qual, després de tancat el tracte i a punt d'acomiadar-se del seu veí, es repensà.

—M'havia descuidat de dir-te que em guardis els fems.

Nova discussió, encaminada a convèncer el veí, que de cap de les maneres acceptava la clàusula. A la qual s'avingué després de llarga estona d'enraonar.

Quan l'hereu Sargantana hagué girat l'espatlla, un fill del veí, present a la conversa, digué al seu pare:

—No sé com ho fareu per mantenir l'ase per tres duros. I encara heu estat tan pau d'avenir-vos a donar-li els fems!

—No t'amoïnis, que per tres duros no n'hi haurà.

* * *

LA INNOCÈNCIA I LA «CHARLESTONMANIA»

Reunits en un grup joves i noies, la vetlla de la Mercè, en el Passeig de Sant Joan, esperàvem tots ansiosos que l'orquestrina amenitzés amb l'esclatant i sorollós charleston.

Estàvem, doncs, reunits en un vetllador del «Cafè Zeluan». Formàvem el grup quatre noies i tres joves, que prou lamentàvem ésser tres solament, per no poder satisfer prou la complaença de totes.

La que no tenia pretendent, a pesar d'ésser molt bufoneta, era que encara no tenia catorze anys, i, com és de comprendre, encara no havia niat la picardia dintre la seva personeta.

Heus ací, doncs, que començà el sorollós charleston, i teniu que en Xuriguera, famós *amateur* en el ram de la «charlestonmania», brincava desacompassa-

dament, seguint l'esclatant soroll d'aquella exòtica dansa.

Els altres dos ens quedàrem en el mateix lloc, junt amb les tres mai prou lloades ninetes que ens acompanyaven.

Mireu el que són les coses; a la Rosó, amb la mancança de parella, li vingué una ingènua pensada, que no sabé contenir, ja que la picardia encara no niava en la seva personeta.

—Mireu, nois — ens digué.— En Xuriguera, tot ballant el charleston amb la Maria, em fa l'efecte de dues gomes que vaig trobar l'altre dia a la cartera del meu germà gran, car s'estiraven i s'arrònçaven amb la mateixa poca gràcia; fins i tot es caragolaven com fa ell.

Els dos joves esclafiren en una sorollosa rialla, mentre les dues noies, ja de més picardia, quedaven totes enrojolades, i teniu que la Rosó a hores d'ara encara ignora els motius de la transformació i rialles de les seves amistats.

LA PÓTOLA

La Pòtola és una cogitaira que exerceix la seva filantròpica professió al carrer de Sant Olaguer. Ella posseeix la parada per dret d'herència. La seva mare en retirar-se va dir-li: «Té, noia: pensa que al peu d'aquesta escaleta he muntat guàrdia vint anys. Avui, encara jove d'anys, em retiro amb un bon passament perquè mai he volgut administrador. Pensa que ni el teu pare va reeixir en l'intent d'administrar-me. Així, doncs, ja ho saps; treballa i administra't.» I la Pòtola, fidel a la tradició de la seva ascendència, s'empolaina, forma setze hores al peu de l'escaleta, i tan sols ella sap el moviment del seu compte-corrent.

La Pòtola figura entre les nostres intimitats, però no així com pot considerar-la íntima qualsevol, sinó perquè gairebé havíem estat promesos, quan ella era una paral·lela que anava al cine amb una veïna, i nosaltres uns bons nois d'aquells que tenen cura en conservar els llibres com sortint de l'editorial.

I està clar, on hi ha hagut sempre hi resta quelcom i ens tenim un profond afecte, una mena d'amor romàntic, sí, senyors, romàntic, anc que sia pecat. Heus ací un dels secrets del nostre reportatge.

L'altre dia va contar-nos:

—Creu-me; és afrós aquest afeminament dels homes. Tu ja saps com jo sóc dona.

—Tens raó, que encara portes els cabells llargs.

—Encara ets tan carrincló? Si has de bromejar, deixem-ho córrer.

—No, dona. Digues, digues.

—Doncs bé. A mi m'agraden els homes que sien homes. Figura't que l'altre dia se m'atura a l'escaleta un jovencell esprimatxat i desnerit com criat a mitja llet: vestia uns pantalons fenomenals, més amples que la xaqueta, i bo i parat arrònçava una cama talment com un ase quan descansa. Jo, què vols que et digui? En veure aquella babarota ja em vaig malfiar, però és allò: el negoci és el negoci.

—I què et va passar?

—A mi res. Quan vaig veure que duia un cor brodat a la mànega de la samarreta, li vaig dir: «Escolti, jove, vol dir que no s'ha equivocat? No per res, però sap, jo sóc una dona.

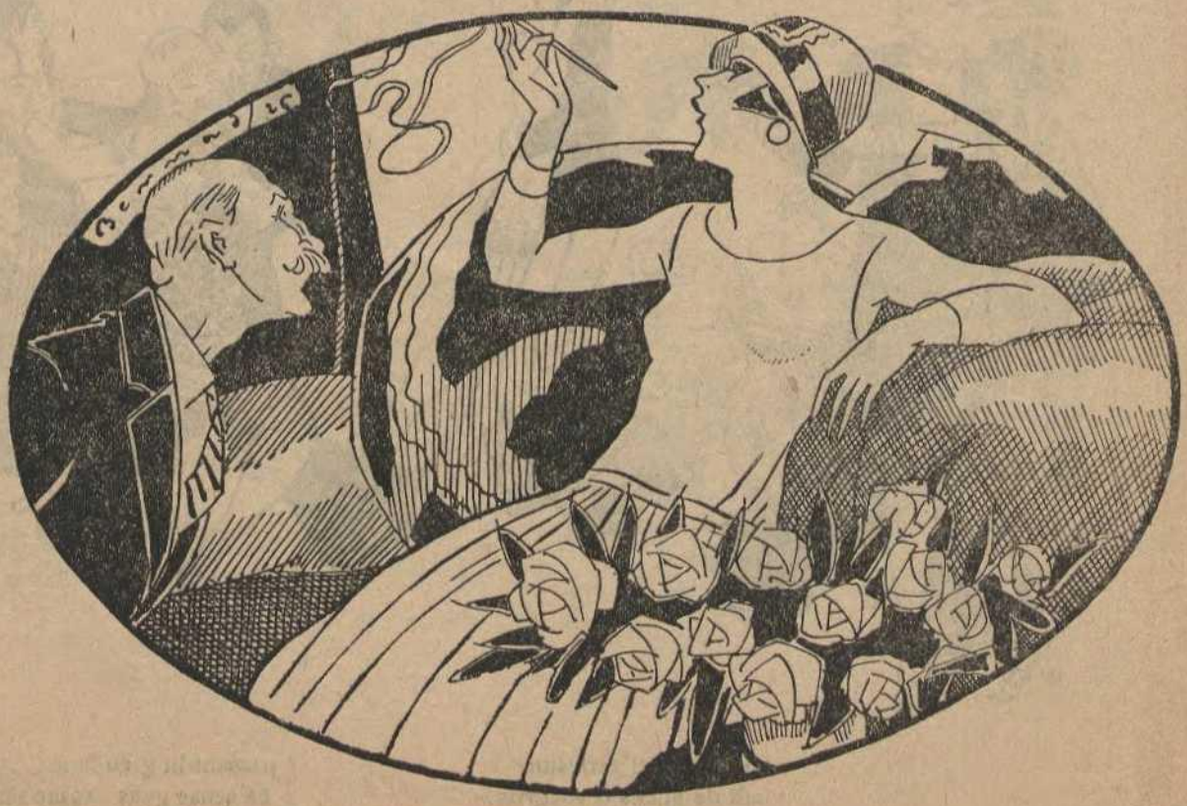

—Per què no vol venir amb mi, Maria?
—Perquè és molt pesat. Sepre m'està buscant el cos!

La moda del xarleston
ball de micos o «negritos»
s'ha escampat per tot el món

I passant-hi greu fatic
o bé sense gens cansar-s'hi
el balla el pobre i el ric

La modista i la «cocot»
per ballar el ball de moda
han oblidat el fox-trot

I exhibint sos tremolins
el xarleston s'ha fet l'amo
tan a fora com a dins

UN FARCELL D'EMBOLICS

I

(L'escena es representa en el replà de l'escala, davant del primer pis. Sostenen conversa la senyora Rosalia, del tercer, amb donya Ignàsia, del primer. Les dues arriben de la compra amb sos cistells a les mans.)

ROSALIA.—Vostè no sap, donya Ignàsia...

IGNÀSIA.—Que potser hi ha alguna novetat?

R.—No res, dona; sols que el senyor del principal, sap?... (*en veu més baixa*), amb la senyora del segon...

I.—I vol dir que és veritat? Miri que fins em fa quedar de pedra!

R.—Tal com ho sent, senyora Ignàsia. Oh! Però el bonic del cas està en la complicació que hi ha. No la sap? La filla de donya Maria, la del segon pis que viu en el quart...

I.—Que viu en el quart?

R.—Sí, dona; la que està casada amb aquell salta-taulells...

I.—Ah, ja! No parli més! Sí, dona, sí!

R.—Doncs aquesta que viu en el quart, amb el senyor Llorenç del cinquè... excuso dir-li...

I.—Però, la... Paquita...?

R.—No ho digui, per això, sap?, però l'altre dia el senyor Llorenç m'ho digué.

I.—Però, ell mateix? Miri que és tenir prou barra!

R.—Doncs, com li vinc dient, em digué l'altre dia que a la Paquita, que tenia a sota, la va deixar tota mullada...

I.—Es devia referir a les disputes que tingueren quan la va mullar impensadament tot regant la menta que el senyor Llorenç té al balcó.

R.—I ca, dona! No hem d'ésser tampoc tan innocentots, perquè, donya Ignàsia, els mots aquests no tenen equivocació: «Això que la tenia a sota i la va deixar tota mullada!...» No falla, donya Ignàsia, no falla! Jo, de llana al clatell no n'hi porto, que ara mateix me'l vinc de fer afaitar.

I.—No es cregui, donya Rosalia, que quasi em mig convenç, perquè aquest individu és molt llest i molt trampós!

R.—Però, precisament, no és ell el més afortunat dels *Tenorios*, car, pel que es refereix al senyor del principal, a més de... amb la senyora Maria del segon pis, suca també pa amb oli amb l'Anneta, la filla de la portera.

I.—I tanmateix es dóna per cert això?

R.—La Càndida, la seva dona, que bé prou li escau el nom, no veu res, la *tonta*!

I.—Però, quins embolics, donya Rosalia!

R.—Què hi farem! Se'n veuen tantes de fresques! I, ara que hi penso: quina hora devem tenir?

I.—Acaben de tocar tres quarts de dotze.

R.—Què em diu, ara! Tres quarts de dotze? Avui sí que el meu home em treu de casa! Sort que li diré que vinc de la barberia!

II

(L'escena representa l'entrada de la porteria de la mateixa escala. Arriba un home, ja entrat en anys.)

HOME (*tot mirant-se les dues cartes que porta a les mans*). —Ara no recordo quina de les dues m'ha dit que no deixés en cas de no trobar el destinatari. Serà la d'en *Carlitus*, o la de donya Rosalia?... Sí, ara ho recordo. Es la de don *Carlitus*. *Bueno, bueno*. Es-

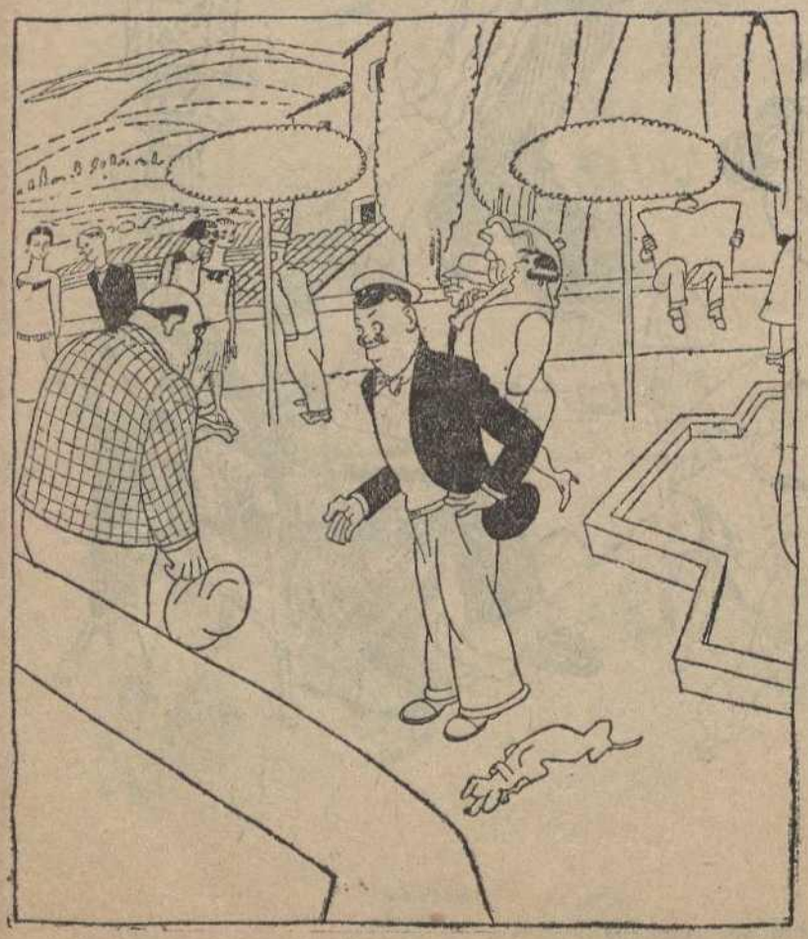

—Vaja, el felicito! Ja el vaig veure, ahir, al Casino, ballant el xarleston.
—Oh! No ballava pas el xarleston. Es que tenia un mal de ventre que em caragolava!...

colti, portera. No viu aquí una tal donya Rosalia?

PORTERA (*amb cara de xafardera, havent vist el sobre obert, respon*).—Sí, senyor; viu en el tercer pis, però dec dir-li que ara no la trobarà. Pot deixar, en tal cas, l'encàrrec, que l'hi faré a mans.

HOME.—Doncs faci el favor d'entregar-li, tan bon punt arribi, aquesta carteta.

PORTERA.—No perdi *cuidado*.

HOME.—No se'n descuidi, sobretot. *Bueno*, passi-ho bé. (*Anant-se'n.*)

PORTERA.—Estigui bonet. (*La portera tafaneja el sobre, el desclou i es posa a llegir*): «Muy queridísima amiga mía. Cogiendo como oportunidad la hora indicada para no encontrar a tu marido en casa, te mando por mi secretario (persona de bastante confianza) este pequeño escrito. Se trata, como bien puedes ver, de nuestras locuras del pasado viernes, lo cual mi Pepín y tu Ricardito se encuentran... de la misma forma que yo. Ya me puedes comprender, a dos velas. Aunque lamento el caso, porque esta vez correspondíame a mí abonarlos, no me encuentro en otro remedio que remitirte la cuenta que me manda el dueño del *meublée*. Amiguita, como nos va el honor para que nuestros mariditos no se enteren, espero no dejarás de cumplir el encargo. — Te abraza, *Mimí*.» Oh... oh! Quina barra! I aquesta és la que diu ésser la més santa de tota l'escala? (*Pausa*). Calla! Bona ocurrència! Quan vingui el seu marit, la hi donaré a ell mateix. Pobre home! Pot anar fent de vigilant a la nit, que es veu que no vigila prou encara. Avui sí que riurem! (*Entra a l'escala el marit de la del tercer*).

JOAN.—*Buenas*.

PORTERA.—*Buenas*... I... esperi's, senyor Joan, que em sembla que aquí té una carta.

JOAN.—Es de la meva senyora? Bé, gràcies. Passi-ho bé!

—I tu també treballes a la revista, noia?
—Sí: els entreactes.

III

(Aquesta escena es desenrotlla en el tercer pis.)

JOAN.—Poca-vergonya, més que poca-vergonya! Són aquestes les formes de procedir mentre jo estic defensant el pa per casa durant tota la nit... mala...?!

ROSALIA.—Però, Joanet, què és això? Què et passa?

J.—I encara tens la barra...? Té! (*Li tira un plat pel cap. Crits de socors. Hi acudeixen veïns de tota l'escala.*)

IGNÀSIA.—Què passa aquí, què passa?

J.—La poca-vergonya...!

(*Baixa el senyor Llorenç del cinquè.*)

LLORENS.—Què és això? Què passa?

R.—Cuidi's d'anar amb la del quart, vostè!

LL.—Ai, pobre de mi! La cosa s'embolica. Però... (*Entren la Paquita i en Ramonet, tots esverats en sentir el crits*).

R.—Sí, miri-se-la, senyor Llorenç; aquí li ve el seu capritxo... la que sembla que no hagi trencat en sa vida un plat! Ha... ha... ha!... I aquest pau de Ramonet...

RAMONET.—Però, què és això! Digui, digui. Què...?

J. (*irònicament*). — Que no ens podem fiar de les dones. Que són unes... totes plegades...

MARIA.—Amb això falta, sent?

R.—Però si vostè és la primera! Que llargues les porta en Rafel! (*La cosa s'engresca i pren un caient pelliculesc a l'americana. Plats en l'aire, cadires per terra, tot en renou*).

UNA VÍCTIMA DEL CHARLESTON : :

L'Avelí hauria estat un xicot feliç si dins el cel blau de la seva vida no hi hagués hagut un núvol d'aquells que amenacen tamborinada.

Ell ho tenia tot, i consti que no parlem en sentit figurat. Era fill únic del senyor R. Cargolat, primer accionista d'una companyia en projecte per aprofitar les forces de l'acèquia comtal; no li mancava un «Rolls» a la porta i sempre que es posava la mà a la butxaca podia treure'n un duro, sense preocupar-se dels que hi quedaven. Però tenia promesa formal, i això, que per si sol ja és una calamitat pitjor que un any de sequia, es veia augmentat pel caràcter d'ella, que no tenia altra voluntat que els seus capricis, ni altra norma que practicar el *flirt* a l'engròs i ballaruga al detall amb tots els amics de l'Avelí. I el pitjor i que ho complicava tot, era que ell l'estimava com un elefant, que deu ésser els que deuen sentir amb més quantitat l'amor, proporcionalment al seu tamany.

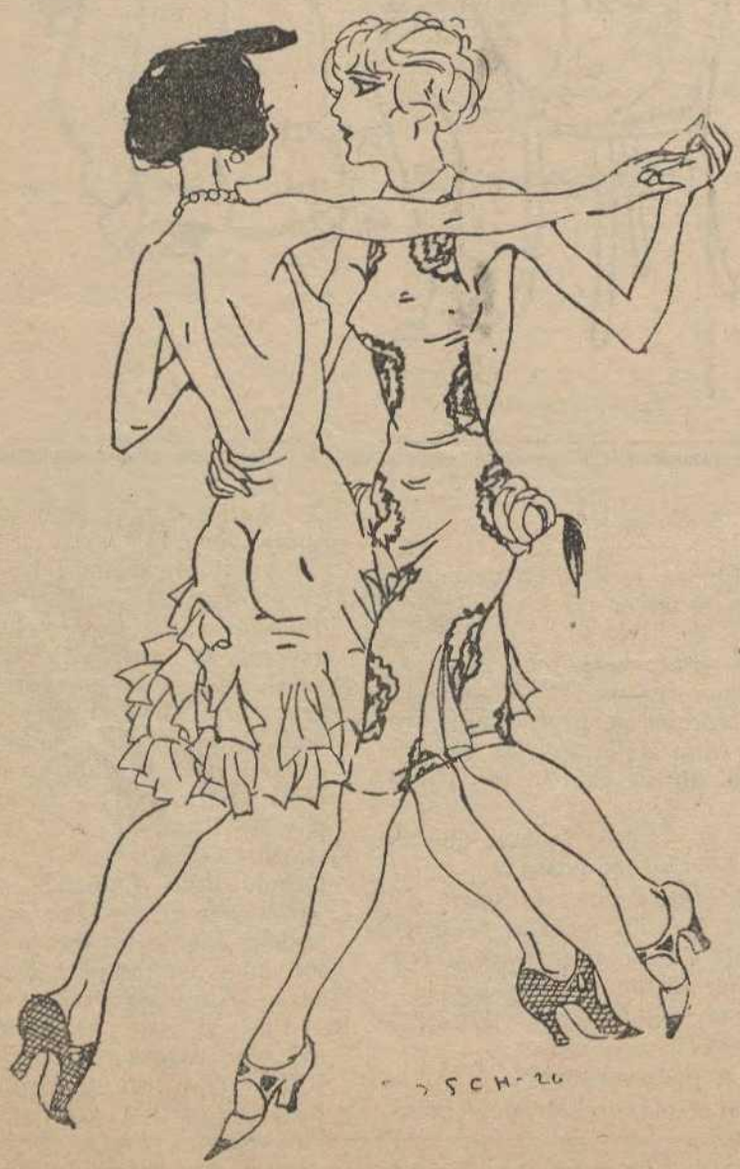

—Vaja, noia! Jo, ballant el xarleston, trobo a faltar un tros d'home.

Quan a la *Purita* li entrava una fallera, l'Avelí ja tremolava, car ell era la víctima indiscutible, fins que va arribar el dia que va succeir allò que serveix d'argument a aquesta verídica història.

—Avelí!—va dir-li ella. — Et dono una setmana de temps perquè aprenguis a ballar el charleston i no facis el ridícol com ara estàs fent.

Això li ho va dir en plena *soirée* que la duquesa del Bogatell havia organitzat en remembrança de què el seu marit havia estat elevat a cap de *negociado*, i no cal dir que l'Avelí va tornar-se de tots colors i va desaparèixer, allegant que l'olor del ressopó que hi havia preparat l'havia marejat. Precisament la senyora duquesa acabava d'anunciar a la distingida concurrència que ella no acostumava a donar-ne perquè fa «gente bien»; per tant, hi va haver sufocació per partida triple. Hi comptem el cap de *negociado*.

Però, no desviem la història i anem al gra, que pel nostre protagonista era un furóncol.

L'Avelí, que en qüestió de la dansa era una mena d'autòmnibus per un pedregal, va afanyar-se a aprendre el ball de moda; però, ca!; el seu temperament fred i poc expressiu no s'avenia a les modulacions, gesticulacions i cabrioles del charleston. Volia donar-se per vençut i deixar-ho córrer, però no podia. Li constava que la *Purita* no el rebria.

Per fi, desesperat, i convençut que era el seu temperament el culpable que no s'adaptés al ball estrambòtic, va visitar un doctor alemany, especialista en corregir i canviar temperaments.

—Jo donaria cinc mil duros—va dir-li—perquè em tornés un altre. No puc ballar perquè els compassos de la dansa em són més antipàtics que una audició per ràdio.

El metge va mirar-se'l compassivament i, després de palpar-lo un xic, va dir-li:

—Vostè ballarà fins a desdir. I el charleston i tot, si vol. No se'n penedirà?

—I ca, home! Si em farà fe-

liç!... — va replicar entusiasmat l'Avelí. — Vull ballar, ballar i ballar fins que caigui cansat.

—Doncs vingui demà i l'operaré i els seus desigs no es veuran fallits.

* * *

A l'endemà, després de l'operació, l'Avelí ja va sentir-se tot un altre. Sentia una mena de picor per les extremitats, unes ganes de saltar i botar insospitades...

—Deu ésser el temperament terpsicoresc que va apoderant-se de mi—pensava l'Avelí.

Va arribar a casa la *Purita* i sols va tenir temps de dir-li:

—Ja sóc un ballarí! El rei del charleston! Mira els meus peus com es belluguen sols de veure la gramola! Posa, posa un charleston!

Així va fer-ho la *Purita*, i sentir la música i començar a dansar l'Avelí, tot fou u. Però la seva dansa encara era més atrevida i saltirona que el charleston ballat més autènticament. Botava fins el sostre, saltava el sofà, es posava cap per avall, i un disc, dos discos, tres discos, i l'Avelí no parava ni portava traces de parar.

—Avelí, per Déu, atura't!—va cridar-li, alarmada, la *Purita*.—Prou que ho veig que en saps!

Però fou inútil. Els bots i salts van durar tota la tarda i tota la nit. A l'endemà van cridar un altre especialista, el qual, després de fer parar la gramola i posar una camisa de força a l'Avelí, va diagnosticar:

—Es inútil: no té cura; ballarà el charleston mentre visqui. Li han fet transfusió de sang de deu epilèptics i de cinc atacats del mal de San Víctor!

* * *

Desesperada, la *Purita* va fugir amb el camàlic de la cantonada, i el pobre Avelí serveix per conferències científiques, en les quals es demostra que el moviment continu no és una utopia.

Ves qui ho havia de dir!

—Que no guanyes pessetes?
—No veus que m'han tancat el local? Jo, si el Centre no em funciona, no faig cap quarto!

LA APOSTA

En Fabregat té un gos llebrer que és la seva obsessió.

Per ell, el seu gos té totes les virtuts i totes les qualitats imaginables, i no s'amaga de dir-ho per tot arreu, alabant-lo i fent manifestacions de joia com si es tractés de la dona d'un amic.

En Llauradó, que ja estava tip de sentir la mateixa cançó al seu company, per fer-lo quedar malament i desillusionar-lo a l'ensems, va proposar-li la aposta següent:

—Mira, Fabregat. Tu estàs molt pel teu gos, i més que per res, perquè no t'abandona un instant, per més que provis de fugir d'ell, veritat?

—En efecte. Tant si agafo un «foronda» com un taxi, el meu gos no em perd de vista, car la seva gran velocitat li permet seguir-me sempre.

—Doncs bé. Jo aposto vint naps amb tu a què, si vas de la Plaça de Catalunya a Sans amb el «Metro», el gos no t'aconsegueix.

En Fabregat va dubtar un moment, però a la fi el seu amor

propi i el que tenia posat al gos, van decidir-lo.

—Acceptat!

Van cercar-se testimonis per a realitzar la aposta, i una volta obtingut el permís necessari de la companyia del «Metro», va decidir-se que en Llauradó es quedaria com *starter* a l'estació de la Plaça de Catalunya per tal de donar la sortida, mentre altres dos amics restarien al carrer Major de Sans esperant l'eixida d'en Fabregat pel pujador. Victoriós si anava acompanyat del gos; vençut, si tornava sol. L'hora d'arribada i sortida del cotxe estava presa; per tant, la trampa era impossible.

Tot va fer-se com s'havia combinat i a les onze en punt va arrencar un cotxe portant en Fabregat. I el gos darrera d'ell.

Però aviat va veure's que la lluita era massa desigual, augmentat per la llargària del trajecte.

La victòria d'en Llauradó estava assegurada.

* * *

Per telèfon en Llauradó va preguntar, anhelant:

—Qui ha guanyat?

I la veu del mateix Fabregat va contestar-li, burleta:

—Jo. Hem arribat junts. Els amics poden testimoniar-ho.

—Doncs, com ha estat?

—Hem arribat a Sans portant al gos un parell de quilòmetres d'avantatge. Però tu ja saps que en Quim, que estava a l'andana d'arribada de control, i jo, patim d'ofec, i, és clar, per pujar els noranta i tants esglaons del pujador, el gos ha tingut temps d'aconseguir-nos i arribar a la *meta* junt amb nosaltres.

En Llauradó va llençar un renec que va fer que la telefonista, esgarrifada, li tregués la comunicació.

—Quines ganes tinc de ballar el xarleston! Si vaig al ball, diré a en Quimet que me l'ensenyi...

EL CANARI

En Peret era un xicot molt gamarús. Tant, que, bo i havent tingut carabasses per dotzenes en qüestions amoroses i pedestres (estudiava la carrera de metge), continuava amb el seu posat d'orgull, presumint el seu bigotet negre i els pocs coneixements musicals que li valgueren el càrrec de repartidor de papers entre els components de l'orfeó de la localitat. Per aquests i altres motius les simpaties que tenia en el poble no eren gens envejables.

Quan va succeir el cas que vaig a contar-vos, treballava el xicot, junt amb quatre companys més, en una oficina que no cal anomenar.

Entre els oficinistes n'hi havia un, valencià, que a més d'ésser un fresc, tenia una cria de canaris que era l'enveja de tothom, i fins d'en Peret, que amb això era amb l'únic que s'assemblava amb els del poble. Però va ésser l'únic que es va atrevir a demanar-li un canari, que fos mascle, que cantés i refilés fort. El valencià, que considerava els canaris com una continuació de la seva família, n'hi feia passar de seques i de verdes, prometent-li per a demà el canari que mai li donava, fins que, cansat el valencià de les impertinències d'en Peret, decidí, a la fi, dar-li un canari femella.

Com és lògic, el canari no cantava ni amb clares d'ou ni pregant-l'hi amb bons modals i millors paraules, i en Peret, cada dia que entrava a l'oficina, s'exclamava de l'adjuisició que havia fet.

—Vols jugar-te que aquest canari ha fet la muda per endavant? — deia el valencià amb mofa.

—Ca, home, ca!—contestava en Peret.—El que heu fet és donar-me sabó per fil negre.

Amb poques variants, aqueixa era la conversa que cada dia tenien els dos.

L'assumpte no podia durar d'aquella manera, i el valencià decidí acabar-lo fent la següent proposició a en Peret:

—Mira, Peret: per convèncer-te que el canari que t'he donat és mascle, el poses dins la gàbia junt amb el que tu tens, i si el meu és femella, ja veuràs com el teu li fa l'encamelleta.

Tal dit, tal fet. En Peret féu la prova la mateixa nit, i a l'endemà els oficinistes varen comprendre que no havia estat del seu gust, perquè, en entrar a l'oficina, digué de mal humor al valencià:

—Sabeu, xe, que sou un... no sé què? Ahir no vaig fer més que posar el vostre canari dins la gàbia del meu, i cataplum... ja tenim gresca!

El valencià, de moment, es quedà sorprès; però donant una prova de la seva reconeguda *frescura*, va contestar amb to exagerat i en mig de la rialla general:

—Vatualisto! Ara que hi penso, el canari que vaig donar-te era... afeminat. Son pare també ho havia estat.

★ ★ ★

MIRACLES DE LA CIVILITZACIÓ ::

En Miquel Deogràcies, admirador del charleston i altres danses selvàtiques, va emprendre un viatge al país dels negres amb l'exclusiu intent de perfeccionar-se. Com és de suposar, no se'n va anar amb les mans a les butxaques. Assabentat que hi havia negres de totes menes i que abundaven els antropòfags, es va proveir d'armaments i no va escatimar cap precaució.

Arribat que fou al país dels negres, el seu astorament no tingué límits en veure que vestien a la moda europea de cinquanta anys endarrera, els homes amb levita i les dones amb mirinyac i que únicament ballaven el minuet i el vals, al so de delicats instruments de corda i d'arpes eòliques.

En Miquel restà bocabadat.

—O s'han tornat ximples — pensà, — o aquesta gent són més civilitzats que nosaltres!

—Els negres disfruten més del món perquè tenen molts anys de vida...

—Sí, és cert. La tenen molt llarga.

Era això darrer. La prova està en què quan en Miquel s'hi va atansar per parlar-los, fugiren en totes direccions, creguts que se'ls volia menjar.

★ ★ ★

CONTES CURTS DE TALLA

UN «BARRA»

—Tu, Miquel: pots deixar-me deu duros?

—Per què els vols?

—Veuràs: és el sant de la teva dona i no voldria passar sense fer-li un petit obsequi.

EN UNA VISITA

—Nen, vina aquí. Fes un petó a la senyora!

—Oh! I com s'assembla al seu papà aquesta criatura!

—*Menu*. Tothom em diu el mateix, però jo no en tinc pas la culpa!

UNA RAÓ

—L'ataconador de la cantonada ja no canta. Potser el banquer li ha portat diners perquè callés!

—O potser és ell qui ha portat diners a cal banquer, i per això no canta!

—Ja li ensenyaré de fer la cort a ma filla!
—No cal que li ensenyis res, mamà, que ja en sap prou!

(De *Le Rire.*)

La nova amiga.
—Jo, amor meu, no sóc com la teva dona, que mira sempre el que es gasta. Amb mi pots gastar tant com vulguis

—Es cert que la llei que ha fet votar el teu marit entrarà en vigor?
—Sí, però no és més que la llei!

(De *Parisiana.*)

—I m'havies promès no enganyar-me mai!
—A tu, també?

(De *Sans-Gêne.*)

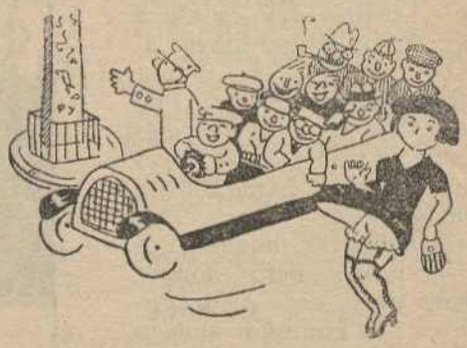

El guia.—I ara, senyors, admirin una de les coses més boniques de París...

(De *Parisiana.*)

Una cocot troba un negre pel carrer.
—De quin país ets, tu?—li pregunta.
—Sóc fill de París.
—Ai, ai! Jo hauria dit que eres negre!

(De *Parisiana.*)

L'explorador explica ses aventures.
—Que si he vist micos a l'Africa? Tal com ara els veig a vostès!

(De *Le Journal Amusant.*)

—Tres cents francs, això? No es refiï pas que li faci pintar la reixa del jardí!

Un metge barceloní, que acostuma a presentar uns rebuts respectables, troba pel Passeig de Gràcia en Ll...., a qui acabava de portar en una malaltia.

—Què tal, senyor Ll....?—fa el doctor.—Com se troba?

I el client, escamat, li respongué:

—Si li contesto, em costarà alguna cosa?

* * *

L'Aldaz, el «*apollo periodista*», no sap ballar.

Això no ha estat obstacle perquè el fessin president d'un jurat de charleston.

En aquest món se'n veuen de tots colors.

* * *

D'*El Liberal*, de Madrid:

«*Con señoras solas desea habitación sin muebles, cocina, señorita empleada, niño año, visitándola novio formal...*»

Quina manera més fina de dir que hi ha *cuento*.

* * *

També del mateix diari:

«*Jovencito desea protección caballero posición...*»

Tothom, del que és seu en fa el que vol.

* * *

En el passat Congrés dels Tramvies, un dels presidents es deia M. Charles Thone...

I quan algú deia el seu nom, no faltava qui digués:

—Ja la ballem!

* * *

L'Illa, el ballarí, és enemic del charleston. Troba que no conserva la línia.

I que és del tot incompatible amb els escacs.

Que és una cosa molt seriosa.

* * *

Llegim en un diari andalús:

«*Llegó por fin, Colón un claro día con la «Pinta» y con la «Santa María».*»

Bé, i la «Niña»?

Devia ésser a l'escola.

* * *

Una senyora, com ja deuen saber, va denunciar que el marit, que creia difunt, vivia a Amèrica.

I li han dit que somniava.

Nosaltres creiem que tenia raó.

El seu marit estava a l'altre món!

* * *

Després de la grimègia, parla ella:

—Tu sí que pots ben dir que m'has posseït el primer!

—I ara, noia! Que et creus que bado?

—Ves si no! Ahir estàvem a trenta u!

* * *

El comte de M.....—un noble industrial,—anant de part la seva dona, va cridar un conegut metge tocòleg.

—Estarà content d'assistir a la meva senyora, oi?—va dir-li.—Això consagrarà la seva reputació.

A la qual cosa respongué el galeno:

—Es que si hagués tingut ja la reputació consagrada, vostè no hauria acudit a mi!

* * *

En el banquet que es celebrà a Montjuïc dedicat als congressistes tramviaris, un orador va brindar pel rei Leopold II, de Bèlgica.

Vet ací un rei que no coneixíem.

Sempre s'aprèn anant pel món.

* * *

En M..... està capficat.

—Què et passa?—li pregunta un amic.

—Que la dona amb qui vaig a casarme ha tingut un *querido*!

—Vols dir?

—Sí. Fa quatre anys que viu amb mi.

* * *

Diàleg conjugal. Parla ella:

—I ara! Què fa?

—Res de mal. Volia provar de ballar el xarleston.

—I guanyaves molt allà on servies?

—Un duro diari, sense roba.

No ens negaran... perque ningú pot negar-ho, que Don Joan Tenori (quin segon apellido desconeixem), ha sigut el corrido màxim, el grimegial «cumbre» i el papitesc tipus que ha fet barrila en el globo terraqui, des del dia en que els nostres papàs varen esser desahuciats del Paradís. Es, doncs, un tribut de justícia, un homenatge obligat i una demostració de gratitud i recordança molt a l'hora, el que, ara que vé la diada en que en els altars de la tradició (bufa! quina frase!) es rendeix cult a Don Joan Tenori nosaltres, seguidors minúsculs de sa escola, li dediquem el número que ve. Lleixeixin doncs, el vinent **Papitu** *que serà extraordinari per el seu text i els seus ninots i ordinari per el seu preu, doncs «magüer los sacrifios» no més valdrp* ***15 centimets.***

—Noi, ets ben bé com el teu pare.
I respon ell:
—No t'ho consento que insultis el meu pare, ho sents?

* * *

Rètol vist en un forn de Sans:

«Pan de Lugo y de Viena.»

Si que el fan venir de lluny!

* * *

Full de calendari:

«Per la poma, Adam i Eva
varen perdre el Paradís.
S'hagués tractat d'una pera,
sortien sens compromís.»

* * *

Vist en una botigueta del barri de les Draçanes:

«Cocos garantizados. Tres, dos pesetas.»

Ai, ai... Que hi ha *cocos* falsificats?

* * *

A Itàlia, la «poli» ha detingut un tal Giovanni Ràppano per haver publicat unes fulles clandestines.

No ens negaran que allí la policia agafa *«al Ràppano por las hojas»*...

* * *

En Foronda va regalar mil pàfies a un *torero* que li va brindar un *toro*.

Ja cal que no hi torni al *torin*, puix no s'hi entendria amb tants brindis.

* * *

Correspondència

Samari.—Ens ha agradat fins allí—ço que envia, Samari.

Fra Tarot.—Com més aviat, millor. Té temps fins el mes que ve. Se'l saluda.

Si Payo.—Es més dolent que pegar a un pare. Passem!

Un gat dels frares.—El conte potser s'aprofitarà, però el demés ens hi veuríem negres per fer-ho.

Car-Mi.—Ho havem llegit amb molt de gust. La lectura de treballs com els seus ens demostra que nosaltres escrivim molt bé.

B. L.—Un parenostre pels que van errats, diuen. Li dedicarem sis parenostres.

Cok.—Ho guardarem pel Calendari.

Un ensopit.—Com vostè veu, s'ha complert el seu desig. Ara, no ens atabali més.

Tanoca III.—Si és jovenet, demostra grans condicions. Si és vell, plegui.

Un charlestonmaniàtic. — Es veu que no té gaire feina al despatx, vostè. Llàstima de mesada!

G. L.—Potser sí, però no li assegurem res. No volem compromisos.

S. O.—Són molt estranys, però podria ésser que tinguéssim un *arrebato* i li poséssim quelcom.

Bòrgia.—Va bé.

Pujolar.—Home, veurà! De matar, no maten, sap? I nosaltres mirem tan prim! Veurem, veurem!

Mira Forats.—Ens han deixat esverats els seus ninots. Paraula. Quan ens retornem, ja prendrem un acord.

Un be negre.—I ara, pau! Que es creu que venim de fora?

Cagadubtes.—Doncs vegi el que són les coses. Nosaltres no dubtem gens. Al cove!

IMP. COSTA: CARRER NOU, 45. - BARCELONA

BLENORRAGIA
PROSTATITIS-CISTITIS-FLUJOS
SELLOS
BRIZAN
CAJA Pts. 5.50

TEATRE ESPANYOL
C.ª Sampere-Bergés
COCAÏNA

TEATRE COMIC Suprem èxit de les noves representacions de la revista
JOY-JOY

ATENCIO! Al sortir del Teatre, es natural que tingueu ganes de fer treballar les dens davant d'una taula ben parada. Doncs entreu al
SOTANO BAR
RONDA SANT PAU, 4: TEL. 2791-A
que la trobareu al vostre gust, a part que econòmica. Tota classe de mariscs, fiambres i vins de les millors classes. Per encàrrecs, : : : ningu ho fa millor : : :

ELEGANCIA

ABRICS, a 35, 45, 55, 65, 75, 85 pessetes

VARIAT I EXTENS ASSORTIT — ESPECIALITAT EN LA MIDA

Trajos de 40 a 140 pts. **Abrics** de 70 a 140 pts.

No oblideu que és la casa més important i millor assortida de Barcelona

Exportació permanent dels darrers figurins que la moda imposa

57, VIA LAIETANA, 57 BARCELONA **PALACIO DE LA ELEGANCIA**

ECONOMIA

MAISON MEUBLÉE (VERDURA)

Habitacions a 5 ptes. - Barbarà, 27, Telèf. 3221 A. Barcelona. — Gran comoditat i saletes de bany. — Telèfon privat. — Ascensor. — Continuament reformat a la moderna. — Ventiladors elèctrics.

MONT D'OR MEUBLÉE (Sucursal Verdura)

Gran comoditat. — Habitacions a 5 ptes. — Ventiladors elèctrics y saletes de bany. — Telèfon en totes les habitacions. — Portal de Santa Madrona, 6 (al costat Teatre Circol Barcelonés), Barcelona.

GYRALDOSE

Per irrigacions. Higiènic i desinfectant.
Perfumat, no taca ni embruta.
Es ven a ral el sobre a totes les farmàcies.

LLEGIU Los mejores
Cuentos verdes populares
VAL: UNA PESSETA

VIAS URINARIAS : IMPUREZAS de la SANGRE : Basta de sufrir inútilmente de dichas enfermedades gracias al maravilloso descubrimiento de

LOS MEDICAMENTOS DEL DR. SOIVRÉ

que son recomendados indistintamente por todos los médicos que los conocen y merecen la absoluta confianza de todos los que los han usado pues unánimemente reconocen que en casos crónicos, difíciles y tenaces, tratados durante mucho tiempo con toda clase de medicamentos con resultados ínfimos o nulos, mediante los MEDICAMENTOS DEL DOCTOR SOIVRÉ se curaron pronto y radicalmente de sus enfermedades. :: :: :: :: :: ::

VIAS URINARIAS. — *Blenorragia* (purgaciones) en todas sus manifestaciones, *uretritis, prostatitis, orquitis, sistitis, gota militar*, etc., del hombre, y *vulvitis, vaginitis, metritis, uretritis, cistitis, anexitis, flujos*, etc., de la mujer, por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con los CAPSULES DEL DOCTOR SOIVRÉ. Los enfermos se curan por sí solos, sin inyecciones, lavados y aplicación de sondas, bujías, etc., tan peligrosos siempre y que necesitan la presencia del médico, y nadie se entera de su enfermedad. 5'50 PESETAS CAJA. :: :: :: :: :: :: ::

IMPUREZAS DE LA SANGRE.—*Sífilis* (avariosis), *escamas, herpes, úlceras varicosas* (llagas de las piernas), *erupciones escrofulosas, eritemas anal, urticárica*, etc., enfermedades que tienen por causa humores, vicios o infecciones de la sangre, por crónicas o rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con las PÍLDORAS DEPURATIVAS DEL DOCTOR SOIVRÉ, que son la medicación depurativa ideal y perfecta, porque actúan regenerando la sangre, la renuevan, aumentan todas las energías del organismo y fomentan la salud, resolviendo en breve tiempo todas las úlceras, llagas, granos, forúnculos, supuración de las mucosas, caída del cabello, inflamaciones en general, etc., quedando la piel limpia y regenerada, el cabello brillante y sedoso, no dejando en el organismo huellas del pasado.—VENTA, 5'50 PTS. FRASCO.

DEBILIDAD NERVIOSA. — *Impotencia* (falta de vigor sexual), *polucionas nocturnas, espermatorrea* (pérdidas seminales), *cansancio mental, pérdida de memoria, dolor de cabeza, vértigos, debilidad muscular, fatiga corporal, temblores, palpitaciones, trastornos nerviosos de la mujer* y todas las manifestaciones de la *Neurastenia*, o agotamiento nervioso, por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con las GRAGEAS POTENCIALES DEL DOCTOR SOIVRÉ. Más que un medicamento, son un alimento esencial del cerebro, médula y todo el sistema nervioso, indicadas especialmente a los agotados en la juventud por toda clase de excesos (viejos sin años), para recuperar íntegramente todas sus funciones y conservar hasta la extrema vejez, sin violentar el organismo, el vigor sexual propio de la edad.—VENTA, 5'50 PTS. FRASCO. :: :: :: :: :: :: ::

AGENTE EXCLUSIVO: *Hijo de José Vidal y Ribas, S. en C.* Moncada, 21, Barcelona.—VENTA: *Farmacia Segalá*, Rambla de las Flores, 14; *Farmacia Gelart*, calle Princesa, 7, y en las principales farmacias de España, Portugal y América.

CALCETINES REFORZADOS para un solo pie, fabricados por encargo
La ruina de los pastores: Matacabres «Rapid». A la primera vegada R.I.P.
LA MUNDIAL, Espalter, 6.

LA EDUCACION SEXUAL

Un volum de més de 300 pàgines, il·lustrat, 3'50 pts.

SARNA Es cura radicalment amb el SULFURETO CABALLERO **RONYA**
que la fa desaparèixer, en 10 minuts. De venda: Comte de l'Assalto, 86
Centres d'Específics

LA MASCOTA

Casa dedicada a la venda de gomes higièniques alemanyes de les millors marques. — Sense rival. — Proveu-les i us convencereu. — Mata-cabres en pols
50 cèntims capsa

Sant Ramon, 1 - BARCELONA

TABLETES MARK (PURGOL)

CUREN: La blenorràgia (purgacions). Les irritacions i uretritis. Les retencions de l'orina. Les inflamacions y totes les malalties de l'orina
De venda en les Farmàcies i Centres de específics. 3 pessetes caixa

—Té uns acudits, vostè! No sé pas com se'ls empesca.
—Es curiós: ballant el xarleston em vénen sense esforçar-m'hi.